

RAUHA

Ihminen kaipaa rauhaa olemuksensa syvimmästä sopukasta. Usein hän ei kuitenkaan tunne sen hyvän luonnetta, jota hän hartaasti toivoo, eivätkä hänen kulkemansa tiet sen saavuttamiseksi aina ole Jumalan teitä. Siksi hänen on opittava pyhästä historiasta, mitä todellisen rauhan tavoittelu merkitsee, ja kuultava julistettavan Jumalan lahjaa: tätä rauhaa Jeesuksessa Kristuksessa.

I. Rauha, täydellinen autuus.

1. Rauha ja hyvinvointi. Heprean sana *shalom* juontuu juuresta, joka eri käyttöyhteyksissään merkitsee ehjänä ja kokonaisena olemista (Job 9:4), esimerkiksi talon valmiiksi saattamista (1. Kun. 9:25), tai asioiden palauttamista entiseen tilaansa, eheiksi, esimerkiksi velkojan lepyttämistä (2. Moos. 21:34) tai lupauksen täyttämistä (Ps. 50:14). Raamatullinen rauha ei siis ole ainoastaan sopimus, joka mahdollistaa rauhallisen elämän, eikä rauhanaika vastakohtana sodan ajalle (Saarn. 3:8; Ilm. 6:4); se tarkoittaa jokapäiväisen elämän hyvinvointia, ihmisen tilaa, jossa hän elää sopusoinnussa luonnon, itsensä ja Jumalan kanssa. Konkreettisesti se on siunaus, lepo, kunnia, rikkaus, pelastus ja elämä.

2. Rauha ja autuus. ”Olla terve” ja ”olla rauhassa” ovat rinnakkaisia ilmauksia (Ps. 38:4). Kun kysytään, mitä jollekulle kuuluu ja voiko hän hyvin, sanotaan: ”Onko hän rauhassa?” (2. Sam. 18:32; 1. Moos. 43:27). Abraham, joka kuoli onnellisena, elämäänsä kylläisenä (1. Moos. 25:8), lähti rauhassa (1. Moos. 15:15; vrt. Luuk. 2:29). Laajemmin rauha merkitsee turvallisuutta. Gideonin ei enää tarvitse pelätä kuolemaa taivaallisen ilmestyksen edessä (Tuom. 6:23; vrt. Dan. 10:19); Israelin ei enää tarvitse pelätä vihollisia voittaja Joosuan (Joos. 21:44; Joos. 23:1), Daavidin (2. Sam. 7:1) ja Salomonin ansiosta (1. Kun. 5:4; 1. Aikak. 22:9; Sir. 47:13). Lopuksi rauha on perheen sopusointua ja veljellistä elämää: ”läheinen ystäväni, ystäväni, rauhan mieheni” (Ps. 41:10; Jer. 20:10). Se on keskinäistä luottamusta, jonka usein vahvistaa liitto (4. Moos. 25:12; Sir. 45:24) tai hyvän naapuruuden sopimus (Joos. 9:15; Tuom. 4:17; 1. Kun. 5:26; Luuk. 14:32; Ap. t. 12:20).

3. Rauha ja pelastus. Kaikki nämä aineelliset ja hengelliset hyvät sisältyvät tervehdykseen, rauhantoivotukseen (arab. salamalek), jolla sekä VT:ssa että UT:ssa sanotaan toiselle ”hyvää päivää” ja ”näkemiin”, joko keskustelussa (1. Moos. 26:29; 2. Sam. 18:29) tai kirjeissä (esim. Dan. 3:31; Filem. 3). Rauhaa on aiheellista toivottaa tai kysyä vierailijan rauhanomaisista aikeista (2. Kun. 9:18), sillä rauha on tila, joka on valloitettava tai jota on puolustettava: se on voitto jostakin vihollisesta. Gideon tai Ahab toivoo palaavansa rauhassa, toisin sanoen sodan voittajana (Tuom. 8:9; 2. Kun. 22:27); samoin toivotaan tutkimusmatkan onnistumista (Tuom. 18:5), Hannan voittoa hedelmättömyydestä (1. Sam. 1:17), haavojen paranemista (Jer. 6:14; Jer. 15:18); lopuksi uhraataan ”rauhanuhreja” (salutaris hostia), jotka merkitsevät Jumalan ja ihmisen välistä kommuuniota (3. Moos. 3:1).

4. Rauha ja vanhurskaus. Rauha on lopulta hyvää, vastakohtana pahalle (Sananl. 12:20; Ps. 28:3; vrt. Ps. 34:15): ”Jumalattomilla ei ole rauhaa” (Jes. 48:22). Katsokaa sen sijaan vanhurskasta: rauhan miehellä on jälkeläisiä (Ps. 37:37); ”nöyrät saavat periä maan ja nauttivat pohjattoman rauhan ihannouksista” (Ps. 37:11; vrt. Sananl. 3:2). Rauha on vanhurskaudelle suotujen hyvien summa: hedelmällinen maa, kylläiseksi syöminen, turvallinen asuminen, pelotta nukkuminen, vihollisista voiton saaminen ja lisääntyminen — kaikki tämä lopulta siksi, että Jumala on kanssamme (3. Moos. 26:1–13). Rauha ei siis ole vain sodan poissaoloa, vaan autuuden täyteyttä.

II. Rauha, Jumalan lahja.

Jos rauha on vanhurskauden hedelmä ja merkki, kuinka jumalattomat sitten elävät rauhassa (Ps. 73:3)? Tähän ahdistavaan kysymykseen vastataan pyhän historian kuluessa: aluksi maalliseksi onneksi käsitettynä rauha näyttäytyy yhä hengellisempänä hyvänä, koska sen lähde on taivaallinen.

1. Rauhan Jumala. Raamatun historian alusta lähtien nähdään Gideonin rakentavan alttarin ”Jahve Shalomille” (Tuom. 6:24). Jumala, joka hallitsee taivaassa (Job 25:2), voi näet luoda rauhan (Jes. 45:7). Häneltä siis odotetaan tätä hyvää. ”Suuri on Jahve, joka tahtoo palvelijansa rauhaa” (Ps. 35:27); hän siunaa Israelia (4. Moos. 6:26), kansaansa (Ps. 29:11) ja Daavidin sukua (1. Kun. 2:33). Pappes (Mal. 2:5), valta (Jes. 9:5), viisas (Sananl. 3:2), uskollinen (Ps. 4:9; vrt. Jes. 26:3). ”Toivottakaa Jerusalemlle rauhaa! Olkoot turvassa ne, jotka sinua rakastavat!” (Ps. 122:6; vrt. Ps. 125:5; Ps. 128:6).

2. ”Anna rauha, Herra!”. Ihminen saa tämän Jumalan lahjan luottavaisen rukouksen kautta, mutta myös ”oikeudenmukaisuuden harjoittamisella”, sillä hänen tulee Jumalan oman suunnitelman mukaan tehdä työtä rauhan rakentamiseksi maan päälle. Tämä yhteistyö osoittautuu monitulkintaiseksi aina läsnä olevan synnin vuoksi. Tuomarien ajan historia kertoo Jumalasta, joka herättää vapauttajia palauttamaan rauhan, jonka Israel on menettänyt rikkomustensa tähden. Daavid ajattelee täyttäneensä tehtävänsä, kun hän on vapauttanut maan vihollisistaan (2. Sam. 7:1). Ihanteellisen kuninkaan nimi on Salomo; hän on rauhan kuningas (1. Aikak. 22:9), ja hänen hallituskaudellaan pohjoisen ja etelän kaksi kansaa ovat veljellisessä yhteydessä (1. Kun. 5).

3. Taistelu rauhan puolesta.

a. Profeetallinen taistelu. Mutta tämä ihanne turmeltuu pian, ja kuninkaat tavoittelevat rauhaa eivät Jumalan vanhurskauden hedelmänä vaan poliittisten, usein jumalattomien liittojen avulla. Tämä harhaanjohtava menettely näyttää saavan oikeutuksensa joidenkin miesten näennäisen profeetallisesta sanasta; he ovat vähemmän kiinnostuneita kuulemaan Jumalaa kuin saamaan jotakin purtavaa (Miika 3:5). Ollessaan synnin vallassa he uskaltavat julistaa kestävää rauhaa (Jer. 14:13). Noin vuonna 850 Miika, Imlan poika, nousee kiistämään näiltä vääriä profeetoilta sekä rauhan sanan että sen todellisuuden (1. Kun. 22:13–28). Taistelu käy hyvin kiivaaksi Jerusalemin piirityksen yhteydessä (vrt. Jer. 23:9–40). Rauhan lahja edellyttää synnin poistamista ja siten sitä edeltävää rangaistusta. Jeremia syyttää: ”He parantavat pinnallisesti kansani haavaa sanoen: Rauha! Rauha! Eikä rauhaa kuitenkaan ole” (Jer. 6:14). Hesekiel repäisee: ”Ei enää paikkaamista! Muurin on kaaduttava” (Hes. 13:15). Mutta kun muuri on sortunut, ne, jotka ennustivat onnettomuutta, julistavat jälleen rauhaa, nyt varmoina siitä, ettei harhakuvitelmille enää ole sijaa. Pakkosiirtolaisille Jumala ilmoittaa: ”Minä tiedän, mitä olen teitä varten suunnitellut: rauhaa enkä onnettomuutta, antaakseni teille tulevaisuuden ja toivon” (Jer. 29:11; vrt. Jer. 33:9). Solmitaan rauhan liitto, joka poistaa villipedot ja takaa turvallisuuden ja siunauksen (Hes. 34:25–30), sillä, kuten Jumala sanoo: ”Minä olen heidän kanssaan” (Hes. 37:26).

b. Eskatologinen rauha. Tämä rauhaa koskeva kiista on koko profeetallisen sanoman taustalla. Kun todellisesta rauhasta tulee eskatologisen julistuksen olennainen osa, se vapautuu maallisista rajoituksistaan ja synnin vääristämistä jäljitelmistään. Profeettojen uhkaavat julistukset päättyvät tavallisesti ilmoitukseen yltäkylläisestä ennalleen palauttamisesta (Hoos. 2:20 ff.; Aam. 9:13 ff.; jne.). Israel unelmoi ”rauhanruhtinaasta” (Jes. 9:5; vrt. Sak. 9:9 f.), joka antaa ”loppumattoman rauhan” (Jes. 9:6) ja avaa uuden paratiisin, sillä ”hän on oleva Rauha” (Miika 5:4). Luonto alistetaan ihmiselle, kaksi erillään ollutta valtakuntaa ”tekevät sovinnon”, ja kansat elävät rauhassa (Jes. 2:2 ff.; Jes. 11:1 ff.; Jes. 32:5–20; vrt. Jes. 65:25); ”vanhurskas kukoistaa” (Ps. 72:7). Tämä rauhan evankeliumi (Nah. 2:1), vapautus Babylonista (Jes. 52:7; Jes. 55:12), toteutuu kärsivässä Palvelijassa (Jes. 53:5), joka ilmoittaa uhrillaan, mikä rauhan hinta on. Silloin ”rauha kaukana oleville ja lähellä oleville! Haavat paranevat” (Jes. 57:19). Kansan johtajina ovat Rauha ja Vanhurskaus (Jes. 60:17). ”Minä annan rauhan virrata Jerusalemiin kuin virran ja kansojen kunnian kuin tulvivan puron” (Jes. 66:12; vrt. Jes. 48:18; Sak. 8:12).

c. Lopuksi viisauskirjallinen pohdinta. Lopuksi viisauskirjallinen pohdinta käsittelee todellisen rauhan kysymystä. Usko vakuuttaa: ”Suuri rauha niillä, jotka rakastavat sinun lakiasi, heille ei ole pahennusta” (Ps. 119:165); mutta tapahtumat näyttävät olevan sen kanssa ristiriidassa (Ps. 73:3), mikä nostaa esiin palkkaa koskevan kysymyksen. Tämä ratkeaa täydellisesti vasta uskossa täydelliseen ja persoonalliseen kuolemanjälkeiseen elämään: ”Vanhurskaiden sielut ovat Jumalan kädessä... Tyhmien silmissä he näyttävät kuolleilta... mutta he ovat rauhassa” (Viis. 3:1 ff.), toisin sanoen kaikkien hyvien lahjojen täyteydessä ja hänen yhteydessään, joka hallitsee heitä: autuudessa.

III. Kristuksen rauha.

Profeettojen ja viisaiden toivo toteutuu Jeesuksessa Kristuksessa, sillä synty on hänessä ja hänen kauttaan voitettu; mutta niin kauan kuin synty ei ole kuollut jokaisessa ihmisessä, niin kauan kuin Herra ei ole tullut viimeisenä Päivänä, rauha pysyy tulevana hyvänä; profeetallinen sanoma säilyttää siis arvonsa: ”Vanhurskauden hedelmä on rauha” (Jes. 32:18; vrt. Jes. 32:17). Tämä on sanoma, jota UT julistaa Luukkaasta Johannekseen Paavalin kautta.

1. Luukas. Evankeliumissaan Luukas maalaa kuvan rauhan kuninkaasta. Hänen syntyessään enkelit julistivat rauhaa ihmisille, joita Jumala rakastaa (Luuk. 2:14); saman sanoman toistavat iloiset opetuslapset saattaessaan ”kaupunkiinsa saapuvaa Kuningasta” (Luuk. 19:38), mutta Jeesus ei ota sitä vastaan (Luuk. 19:42). Rauhan kuninkaan suussa toivotus maallisesta rauhasta muuttuu pelastuksen julistukseksi: hyvän juutalaisen tavoin Jeesus sanoo: ”Mene rauhassa!”, mutta näillä sanoilla hän palauttaa terveyden verenvuodosta kärsineelle naiselle (Luuk. 8:48 rinnakk.), antaa synnit anteeksi katuvalle syntiselle naiselle (Luuk. 7:50) ja osoittaa näin voittonsa sairauden ja synnin vallasta. Hänen tavallaan opetuslapsetkin matkaavat kaupunkiin rauhantoivotuksineen, pelastus Jeesuksessa (Luuk. 10:5–9). Mutta tämä pelastus mullistaa tämän maailman rauhan: ”Luuletteko, että olen tullut tuomaan maan päälle rauhaa? En suinkaan, vaan jakautumisen” (Luuk. 12:51). Jeesus ei siis tyydy esittämään samoja uhkauksia kuin profeetat kaikkea väärää turvallisuutta vastaan (Luuk. 17:26–36; vrt. 1. Tess. 5:3), vaan erottaa saman perheen jäsenet toisistaan. Kristityn runoilijan sanoin: hän ei tullut hävittämään sotaa, vaan lisäämään rauhaa, tuota pääsiäisrauhaa, joka on hänen lopullinen voittonsa (Luuk. 24:36). Opetuslapset levittivät siis maailman ääriin asti israelilaista rauhaa (vrt. Ap. t. 7:26; Ap. t. 9:31; Ap. t. 15:33), joka on uskonnollisella tasolla ikään kuin roomalaisen rauhan kirkastuma (vrt. Ap. t. 24:2), sillä Jumala on julistanut rauhan Jeesuksen Kristuksen kautta osoittautuessaan ”kaikkien Herraksi” (Ap. t. 10:36).

2. Paavali. Liittäessään kirjeidensä tervehdyksissä tavallisesti armon rauhaan Paavali vahvistaa näin rauhan alkuperän ja pysyvyyden. Ennen kaikkea hän tuo esiin sen yhteyden lunastukseen. Kristus on meidän rauhamme: hän on tehnyt rauhan ja sovittanut nämä kaksi kansaa yhdistämällä ne yhdeksi ruumiiksi (Ef. 2:14–22). Näin

Jumala on sovittanut kaikki olennot, niin maan päällä kuin taivaassakin, tekemällä rauhan Kristuksen ristin verellä (Kol. 1:20). Siksi, koska ”meidät on koottu yhdeksi ruumiiksi”, ”Kristuksen rauha hallitsee sydämissämme” (Kol. 3:15), kiitos Hengen, joka punoo välillemme lujan siteen (Ef. 4:3). Jokainen uskova, joka on vanhurskautettu, elää Jeesuksen Kristuksen kautta rauhassa Jumalan kanssa (Room. 5:1), Jumalan, joka on rakkauden ja rauhan Jumala (2. Kor. 13:11) ja pyhittää hänet kokonaan (1. Tess. 5:23). Rakkauden ja ilon tavoin rauha on Hengen hedelmä (Gal. 5:22; Room. 14:17); se on jo täällä maan päällä ennakoitua iankaikkista elämää (vrt. Room. 8:6). Se ylittää kaiken ymmärryksen (Fil. 4:7), kestää ahdingossa (Room. 5:1–5) ja säteilee suhteissamme ihmisiin (1. Kor. 7:15; Room. 12:18; 2. Tim. 2:22), aina siihen ”päivään asti, jolloin rauhan Jumala, joka on herättänyt Jeesuksen kuolleista (vrt. Hepr. 13:20), kukistettuaan saatanan (Room. 16:20), palauttaa kaiken alkuperäiseen eheyteensä”.

3. Johannes. Johannes selittää ilmoitusta vielä tarkemmin. Hänelle, kuten Paavalillekin, rauha on Jeesuksen uhrin hedelmä (Joh. 16:33); kuten synoptisessa traditiossa, sillä ei ole mitään tekemistä tämän maailman rauhan kanssa.

4. ”Autuas rauhan näky”. Toivon lujasti kiinnittyneenä, niin että hän voi katsella taivaallista Jerusalemiä (Ilm. 21:2), kristitty pyrkii toteuttamaan julistetun autuuden: ”Autuaita ovat rauhan työtä tekevät!” (Matt. 5:9), sillä se merkitsee elämistä Jumalan tavoin, olemista ”Jumalan poika” ainokaisessa Pojassa, Jeesuksessa. Siksi hän pyrkii kaikin voimin saamaan aikaan sovun ja rauhan maan päällä. Tämä kristillinen maanpäällisen rauhan politiikka osoittautuu sitä tehokkaammaksi, mitä vähemmän siihen liittyy harhakuvitelmia: kolme periaatetta ohjaa sen hellittämätöntä tavoittelua.

Vain Kristuksen herruuden yleismaailmallinen tunnustaminen koko maailmankaikkeudessa hänen viimeisen tulemisensa hetkellä perustaa lopullisen ja yleismaailmallisen rauhan. Vain Kirkko, joka ylittää rodun, luokan ja sukupuolen erot (Gal. 3:28; Kol. 3:11), on maan päällä kansojen välisen rauhan paikka, merkki ja lähde, sillä se on Kristuksen ruumis ja Hengen jakaja. Vain vanhurskaus Jumalan edessä ja ihmisten kesken on lopulta rauhan perusta, sillä se poistaa synnin, kaiken hajaannuksen lähteen. Kristitty tukee rauhanomaista ponnisteluaan kuuntelemalla Jumalaa, joka yksin antaa rauhan ja puhuu tämän psalmin kautta; siihen on koottu historian Jumalan ominaisuuksia: ”Mitä Jumala puhuu, on rauha hänen kansalleen... Uskollisuus versoo maasta, ja taivaasta vanhurskaus katsoo alas. Jahve itse antaa onnen, ja meidän maamme kantaa hedelmänsä. Vanhurskaus kulkee hänen edellään ja rauha hänen askeltensa jäljissä” (Ps. 85:9–14).

XLD

Katso myös: → beatitude — benediction II, IV 3 — guerre — Jerusalem AT III 3 — Sovinto — Lepo — Pelastus AT I 2 — soucis 2 — violence IV 3